

Ministrska deklaracija

Ministrska konferenca o globalnih informacijskih omrežjih

Bonn, 6. do 8. julij 1997

Zvezna republika Nemčija in Evropska komisija sta skupaj organizirali Evropsko ministrsko konferenco z naslovom: "Globalna informacijska omrežja: spoznavanje možnosti, ki jih nudijo", ki se je odvijala v Bonnu med 6. in 8. julijem 1997.

Na konferenci so sodelovali ministri držav članic Evropske zveze, predstavniki držav Evropskega združenja za svobodno trgovino (EFTA), držav Srednje in Vzhodne Evrope ter Cipra, predstavniki Evropske komisije, visoki gostje iz Združenih držav Amerike, Kanade, Japonske in Rusije, predstavniki industrije, uporabnikov in evropskih ter mednarodnih organizacij.

Cilj konference je bil poglobiti in razširiti splošno poznavanje uporabe globalnih informacijskih omrežij, določiti ovire pri njihovi uporabi, se pogovoriti o mogočih rešitvah in začeti odprt dialog o nadaljnjih možnostih za sodelovanje v Evropi in v mednarodnem merilu.

Sodelujoči ministri držav članic Evropske zveze, ministri držav Evropskega združenja za svobodno trgovino in ministri iz držav Srednje in Vzhodne Evrope ter Cipra tako

IZJAVLJAJO:

Možnosti za vse

1. Ministri so mnenja, da je razvoj globalnih informacijskih omrežij izredno pozitiven pojav, ki je sam po sebi bistvenega pomena za prihodnost Evrope in obenem ponuja možnosti za vse, tako za mala kot za velika podjetja, za državljane in za javne ter državne uprave.
2. Ministri sprejemajo dejstvo, da bosta razvoj in napredek globalnih informacijskih omrežij v marsičem vplivala na vse vidike naše družbe - od trgovine do zdravstvene oskrbe, od izobraževanja do preživljanja prostega časa, od delovanja vlade do izražanja demokratičnih odnosov v družbi. Menijo, da je treba čimbolj energično in hitro izkoristiti priložnosti, ki jih nudijo globalna informacijska omrežja, v smislu povečanja konkurenčnosti, ekonomske rasti in zaposlovanja. V skladu s tem opazajo, da internet že ustvarja pogoje za nastanek novih načinov poslovanja, ponudbe novih storitev z dodano vrednostjo in, kar je najbolj pomembno, za odpiranje novih delovnih mest.
3. Ministri poudarjajo posebne značilnosti in osnovno transnacionalno naravnost interneta kot najbolj izstopajočega primera globalnih omrežij, kar to omrežje uvršča v posebno kategorijo, ki se povsem razlikuje od tradicionalnih načinov komuniciranja. Opozarjajo tudi na pionirsko vlogo, ki jo je odigrala evropska znanstvena sfera pri razvoju svetovnega spleta (World Wide Web), in evropskih podjetij ter uporabnikov, ki so pripomogli k njegovi globalni rasti.
4. Globalna omrežja imajo močan vpliv na družbeno, izobraževalno in kulturno področje - nudijo boljše možnosti izobraževalnim krogom, zmanjšujejo ovire pri vstopanju in ustvarjanju ter razširjanju vsebin v različnih jezikih, zmanjšujejo občutek oddaljenosti za prostorsko bolj oddaljene uporabnike in omogočajo uporabnikom dostop do vse bogatejših virov informacij.
5. Globalna omrežja, opazajo ministri, imajo enako velik pomen pri dejanskem zagotavljanju svobode, izražanja in dostopa do informacij. Globalna informacijska omrežja prispevajo k demokratičnosti, saj omogočajo izboljššan način komuniciranja med državljani in državno ali javno upravo in aktivnejšo udeležbo državljanov v demokratičnih procesih.
- d. Ministri se strinjajo, da vse te nove možnosti odpirajo tudi nove izzive. To še posebej velja za stopnjevanje tehnološkega razvoja, ki lahko ustvari tehnološko in pravno negotovnost. Če na tovrstne pomisleke ne bo mogoče najti pravih odgovorov, se lahko zmanjšata rast naložb industrije in pripravljenost uporabnikov za sprejemanje novih tehnologij.

7. Zato ministri pozivajo vse dejavnike v Evropi - podjetja, uporabnike storitev in vlade - da v konstruktivnem duhu poskusijo odgovoriti na te izzive in v čim večji meri prepoznajo gospodarske in družbene možnosti, ki se odpirajo z globalnimi informacijskimi omrežji. Ministri se posebej zavezujejo, da bodo v največji možni meri povečali možnost za odpiranje novih delovnih mest za uvajanje in izkoriščanje novih oblik zaposlovanja (kot je npr. delo na daljavo), za vzdrževanje socialnega standarda, za večjo gospodarsko integracijo in za družbeno enovitost. Ministri menijo, da je bistvenega pomena, da ne pride do delitve, tako v Evropi kot globalno, na tiste "z možnostmi" in na tiste "brez".

Spodbujanje gospodarske rasti: vsebina (ponudbe) in poslovanje

8. Ministri se strinjajo, da so globalna informacijska omrežja pomemben dejavnik pri spodbujanju ekonomske rasti, posebno še zaradi bolj učinkovitega načina komuniciranja, graditve nove vsebinske ponudbe in zaradi vzpostavljanja elektronskega poslovanja. Menijo, da je življenjskega interesa Evrope, da pograbi ponujeno priložnost za povečanje lastne konkurenčnosti, in poudarjajo pripravljenost Evrope, da odigra svojo vlogo pri dinamičnem širjenju globalnega elektronskega poslovanja.
9. Ministri se strinjajo, da je vsebina ponudbe sama po sebi pomemben sektor in hkrati osnova za elektronsko poslovanje. Zato menijo, da morata postati ponudba visoko kvalitetne evropske vsebine in storitev prednostna naloga gospodarstva in industrije. Poudarjajo, da bogata in pestra vsebina ter storitve niso zgolj odgovor na potrebe evropskih porabnikov, temveč se v digitalnem okolju, ki daje prednost pestrosti, kažejo kot enako privlačne za uporabnike v drugih delih sveta.
10. Ministri z zadovoljstvom opažajo odločno opredeljenost evropskih podjetij - velikih družb kot tudi inovativnih malih in srednjih podjetij - ki so si nabrala precejšnje strokovno znanje in so vložila precejšnja sredstva, da se uspešno spustijo v boj na globalnih multimedijskih in informacijskih trgih. Takšno iniciativnost je treba podpreti z vsemi močmi. Hitro sprejemanje uporabe globalnih informacijskih omrežij, še posebno v malih in srednjih podjetjih, je bistvenega pomena za povečanje njihove konkurenčnosti.
11. Ministri opozarjajo na možnosti, ki jih ponuja elektronsko poslovanje, tako podjetjem kot porabnikom v Evropi. Podjetjem prinaša večjo učinkovitost, hitrejši reakcijski čas in znižanje stroškov poslovanja. Malim podjetjem in novincem na tržišču omogoča, da sežejo na dosti bolj oddaljene predele, kot jim je bilo mogoče prej. Ministri se strinjajo, da bo tudi evropski porabnik na ta način pridobil: imel bo večjo izbiro, povečano ponudbo specializiranih proizvodov, obsežnejše informacije o proizvodih, manjše stroške in hitrejšo izpolnjevanje ponujenih storitev.
12. Ministri poudarjajo pomembnost imen za domene na internetu, da se lahko razvije elektronsko poslovanje. Podpirajo princip mednarodno priznanega in jasnega načina vodenja Sistema domenskih imen (Domain Name System). Menijo, da je nujno, da se zagotovi primerno zastopanost Evrope v tem sistemu.

Odločilna vloga za privatni sektor

13. Ministri priznavajo odločilno vlogo privatnega sektorja pri nastajanju globalnih informacijskih mrež, posebno še zaradi njegovega vlaganja v infrastrukturo in storitvene dejavnosti.
14. Ministri menijo, da morata predvsem trg in privatna iniciativnost določati način širjenja globalnih informacijskih omrežij. Menijo, da je ravno privatni sektor tisti, ki naj pospešuje širitev elektronskega poslovanja v Evropi.
15. Ministri z zadovoljstvom ugotavljajo, da je evropska industrija odigrala pionirsko vlogo, posebno še z instrumentom transatlantskega poslovnega dialoga, pri procesu nastajanja sporazumov WTO (Svetovne trgovinske organizacije) o odpiranju globalnih komunikacijskih trgov in pri odpravljanju tarifnih in netarifnih ovir za proizvode informacijske tehnologije. Vse dejavnike pozivajo, naj še naprej gradijo na tej osnovi in naj na podoben način prevzamejo vodilno vlogo pri razvoju nove informacijske vsebine in elektronskega poslovanja in tako zagotovijo, da bo tudi Evropa v polnosti požela rezultate prestopa od infrastrukture na vsebino.
16. Ministri z zadovoljstvom ugotavljajo, da je industrija sama prevzela ključno vlogo pri procesu standardizacije. Menijo, da je tehnološko in trgovinsko povezljivo delovanje v konkurenčnem okolju vitalnega pomena za bodoči razvoj globalnih informacijskih omrežij. Zato želijo izraziti svojo spodbudo evropskim družbam, da aktivno sodelujejo pri naporih za mednarodno standardizacijo in še več, da na globalni ravni odločno uporabijo specifično moč evropskih argumentov.
17. Ministri opozarjajo na odločilno vlogo podjetništva pri nastajanju globalnih informacijskih omrežij. Zato izrekajo izziv evropski industriji, naj mobilizira svoje bogate vire na tem področju in maksimizira inovativnost in ustvarjalnost ter na ta način ustvari blaginjo in zaposlenost.

18. Ministri se strinjajo, da je dosegljivost kapitalskih sredstev, posebej še do "zagonskega kapitala" in do podjetniških vlaganj, odločilnega pomena za nova podjetja informacijskega sektorja s potencialno visoko stopnjo rasti. Ministri pozivajo finančno sfero, naj ustvari obetavnim, novo nastajajočim evropskim podjetjem ter malim in srednjim podjetjem fleksibilne in učinkovite mehanizme za pridobivanje svežega kapitala, posebno še v času njihovega nastajanja in utrjevanja razvoja. Ministri bodo podprli inovativne načine za pretok investicij v ta ključni sektor.
19. Ministri poudarjajo pomembno vlogo, ki jo lahko odigra privatni sektor pri zaščiti interesov potrošnikov in pri podpiranju in upoštevanju etičnih standardov prek pravilno delujočega sistema samokontrole, ki je usklajen in podprt s pravnimi normami. Ministri spodbujajo industrijo, da vpelje odprt in nivojsko neodvisen sistem vsebinskega ocenjevanja, ter da ponudi storitve ocenjevanja, ki izpolnjujejo potrebe različnih uporabnikov, in pri tem upošteva evropsko kulturo in jezikovno pestrost. Ministri so mnenja, da pomeni resolucija Evropskega sveta od 17.2.1997 o nelegalni in škodljivi vsebini na internetu, močno podporo takšnemu pristopu.

Dve pomembni vlogi vlad: zagotavljanje pravnega okvira in spodbujanje novih storitev

Zagotavljanje pravnega okvira

20. Ministri se strinjajo, da bo moral javni sektor odigrati aktivno vlogo pri zagotavljanju izkoriščanja potencialov, ki jih prinašajo globalna informacijska omrežja.
21. Ministri se strinjajo, da mora biti vsa zakonodaja, ki bo urejala področje elektronskega poslovanja, jasna in predvidljiva, da mora podpirati konkurenčnost, da mora jasno določati ravnotežje med svobodo izražanja in varovanjem osebnih in javnih interesov, posebno še glede zaščite manjših, in da mora zagotavljati zaščito potrošnika.
22. Ministri poudarjajo, da morajo biti splošni pravni okviri udejanjeni neposredno (online) v enaki meri, kot to že velja za posredno (off line) uveljavitev. Glede na hitrost, s katero nastajajo nove tehnologije, se bodo ministri trudili, da postavijo takšno zakonodajo, ki bo tehnološko nepristranska, pri tem pa bodo pazili, da ne pride do nepotrebnega prekomernega reguliranja.
23. Ministri se strinjajo, da bodo delovali v smeri, ki naj vzpostavi takšen pravni okvir, ki mu bo potrošnik lahko zaupal in ki bo spodbujal poslovni svet k investicijam.
24. Ministri izražajo svojo podporo načelu nediskriminatornega obdavčenja uporabe globalnih informacijskih mrež. Strinjajo se, da se vprašanje obdavčenja v elektronskem poslovanju rešuje skozi mednarodno sodelovanje, in kjer je to potrebno, z mednarodno koordinacijo, da ne bi prišlo do nepravilnosti v sistemu konkurenčnosti.

Spodbujanje novih storitev

25. Ministri spodbujajo javne ustanove s področij, kot so npr. izobraževanje, zdravstveno varstvo in naravovarstvene ustanove, da vpeljejo uporabo omrežij. Sami bodo podprli uporabo omrežij, da spodbudijo nastanek "elektronske demokracije", predvsem tako, da bodo državljanom ponudili informacije in jim omogočili, da se na njih odzovejo. Omrežja bodo uporabili, tako da bodo poslovnemu svetu in državljanom približali javno upravo, na primer, da bodo omogočili izpolnjevanje administrativnih formalnosti na elektronski način.
26. Ministri se strinjajo glede ključne vloge, ki jo ima konkurenčnost pri spodbujanju nastanka ponudbe novih dejavnosti, strinjajo pa se tudi glede pomembnosti spodbujanja ponudbe dostopa do globalnih informacijskih omrežij in nastajajočih dejavnosti ob sprejemljivem cenovnem režimu. Ministri se bodo tudi zavzemali, da omogočijo vsem enostaven in kar se da širok dostop do javnih služb, kot so na primer knjižnice. Poudarjajo, da imajo informacije, zbrane v javnem sektorju, veliko vrednost za državljane in za industrijo, in so pomemben dejavnik za globalna informacijska omrežja. Trudili se bodo, da z uporabo novih tehnologij omogočijo njihovo dostopnost širokemu krogu uporabnikov.
27. Ministri se bodo posebej posvetili izvajanju dejavnosti javnega sektorja, ki je že sam pomemben kupec in uporabnik globalnih informacijskih omrežij, da bi na ta način izboljšali kvaliteto javnih služb, učinkovitost javne in državne administracije in sodelovanje državljanov v upravljanju. Spodbujali bodo nastajanje partnerskih povezav med javnim in zasebnim sektorjem, da bi s tem omogočili razvoj novih tehnologij in storitev.
28. Ministri bodo spodbujali raziskovalne in razvojne dejavnosti, da bi povečali inovativnost in ustvarili informacijsko družbo, prijazno do uporabnika. Ministri pozivajo raziskovalne centre, da pospešijo sodelovanje v raziskavah s pomočjo globalnih informacijskih omrežij in z vseevropskim povezovanjem, ter z vključevanjem v "globalno raziskovalno vas".

Potrebno je zgraditi zaupanje

29. Ministri se strinjajo, da je odločilnega pomena, da se zgradi zaupanje do globalnih informacijskih omrežij in sicer tako, da se zagotovi spoštovanje osnovnih človekovih pravic in varovanje interesov družbe v širšem smislu, vključujoč proizvajalce in porabnike, predvsem s pravičnim in transparentnim (jasnim) ponujanjem storitev. Ministri poudarjajo nujnost, da se zagotovi ustreznost pravil, ki temeljijo na uporabni zakonodaji in pristojnih sodiščih, posebno še v primerih, ko gre za potrošnika.

Varovanje ustvarjalnosti in investicij

30. Varovanje intelektualne lastnine, posebno še avtorske pravice in podobne pravice, ima ključno vlogo pri spodbujanju ustvarjalnosti in dostopnosti do potrebne vsebine in pri omogočanju razmer za elektronsko poslovanje po globalnih informacijskih omrežjih.
31. Ministri se bodo zavzeli za hitro dokončanje ustrezno prilagojene pravne zakonodaje glede avtorskih in podobnih pravic, da bi na ta način prepoznali in sprejeli novo nastajajočo informacijsko družbo, in tako ustvarili smiselno poenoteno in ugodno okolje za ustvarjalnost in investicije v Evropi.
32. Ministri pozdravljajo sporazuma, nastala v okviru WIPO (World Intellectual Property Organisation = Svetovna organizacija za zaščito intelektualne lastnine), ki sta bila potrjena decembra 1996, in se zavzemajo za njuno čim hitrejšo ratifikacijo in veljavnost. Ministri poudarjajo, da je treba uveljaviti sporazume TRIPS pravočasno in v celoti.
33. Prav tako si bodo ministri z aktivnim vključevanjem v tekoča mednarodna pogajanja, posebno še v okviru WIPO, prizadevali za globalni konsenz o vprašanih, ki so predmet pogajanj (npr. varovanje pravic iz audiovizualnih stvaritev, *sui generis* varovanje podatkovnih zbirk, ki so zahtevale precejšnje investicije, tržnih znamk in domenskih imen).
34. Ministri zagotavljajo, da se bodo odločno borili proti piratstvu, vključno s piratstvom na področju informacijskih virov z dostopom pod posebnimi pogoji (conditional access services). Zavezujejo se tudi, da bodo zagotovili intenzivnejše mednarodno sodelovanje na tem področju in bodo boj proti tovrstnemu kriminalu obravnavali kot prioriteto nalogo.

Varnost in zaupnost

36. Ministri menijo, da je informacijska družba ena od ključnih zadev pri nastajanju globalnih informacijskih omrežij in se strinjajo glede pomembnosti dostopa do zanesljivih kriptografskih tehnologij v elektronskem poslovanju.
37. Ministri se bodo trudili, da se doseže mednarodna dostopnost in svobodna izbira za kriptografske proizvode in za medsebojno povezljive servise, kar naj, v okviru obstoječe pravne prakse, zagotovi učinkovito varnost podatkov in zaupnost osebnih in poslovnih informacij. Če države razvijejo pravna merila, ki zagotavljajo varovanje legitimnih potreb upravičenega dostopa, morajo le-te biti proporcionalne in učinkovite in morajo upoštevati uporabljiva določila, ki so nanašajo na zasebnost. Ministri so obravnavali nedavno sprejeta navodila OECD glede uporabe kriptografije (OECD Guidelines on Cryptography Policy) in menijo, da le-ta nudijo dobro osnovo za nacionalno politiko in mednarodno sodelovanje o teh vprašanih.
38. Ministri odločno spodbujajo industrijo, da se zavzame za razvoj varnih tehnologij v smislu zaščite informacijskih in komunikacijskih sistemov.

Digitalni podpis

38. Ministri poudarjajo potrebo po takšnih pravnih in tehničnih normativih na nivoju Evrope, ki bodo zagotavljali združljivost in ustvarili zaupanje v uporabo digitalnega podpisa (digital signature), zanesljive in jasne načine za zagotavljanje neokrnjenosti podatkov, dokumentov in sporočil ter njihovo avtentičnost tako pri elektronskem poslovanju kot pri elektronskih prenosih med javnimi organi in državljani.
39. Ministri pozivajo industrijo in mednarodne organizacije za standardizacijo, da razvijejo tehnične in infrastrukturne standarde za digitalni podpis, kar naj zagotovi varnostno zanesljivo in zaupanja vredno uporabo omrežij in zadovolji zahteve spoštovanja zasebnosti in varovanja podatkov.
40. Ministri bodo naredili potrebne začetne korake, da se odstranijo ovire za uporabo digitalnega podpisa v pravo, pri poslovanju in v javni ter državni upravi in da se zagotovi pravno in večstransko priznavanje certifikatov (potrjevanje avtentičnosti).

Odgovornost dejavnikov-akterjev

41. Ministri poudarjajo pomen jasno določenih relevantnih pravnih norm, ki določajo odgovornost za vsebino vseh tistih dejavnikov, ki se pojavljajo v verigi od njenega nastajanja do končne uporabe. Strinjajo se, da je potrebno jasno ločiti odgovornosti tistih, ki vsebino ustvarijo in jo spustijo v obtok, od odgovornosti posrednikov te vsebine.
42. Ministri poudarjajo, naj pravila, ki določajo odgovornost za vsebino, temeljijo na nizu splošnih principov, da bi se tako zagotovilo uravnoteženo igralno polje. Posredniki kot npr. operatorji omrežij in ponudniki storitev dostopa do njih, v splošnem ne bi smeli biti odgovorni za vsebino omrežij. Ta princip naj se uveljavi tako da prej navedeni posredniki ne bi postali žrtve nerazumne, neproporcionalne ali diskriminatorne zakonodaje. V vsakem primeru naj se od ponudnikov storitev, ki niso neposredno odgovorni za vsebino, ne zahteva, naj izvajajo vnaprejšnje preverjanje vsebine, ko ne morejo najti nobenih utemeljenih znakov, da je vsebina lahko v nasprotju z zakoni. Potrebno je le preveriti, če so takšni posredniki sploh imeli osnove in možnosti, da bi lahko posumili in smiselno preverjali vsebino.
43. Ministri so mnenja, da bi pravila o odgovornosti morala biti posebno učinkovita pri zagotavljanju načela svobode govora, spoštovanja javnega in zasebnega interesa in da ne bi smela neproporcionalno obremeniti akterjev.

Moč vpliva uporabnikov*Možnost za sodelovanje vseh*

44. Ministri bodo podprli dejavnosti, ki bodo spodbudile razumevanje in elektronsko opismenjevanje vseh starostnih skupin ter vseh delov družbe. Ministri podpirajo pravico uporabnikov do odločanja o tem, kako žele uporabiti globalne mreže v svojem vsakdanjem življenju.
45. Ministri opozarjajo na pomembnost širokega dostopa do informacijske tehnologije za predstavnike obeh spolov, vseh starosti in vseh slojev, skupaj s tistimi iz prostorsko oddaljenih krajev, in za skupine z manjšimi možnostmi, npr. za ljudi, ki so že dalj časa nezaposleni, za invalide in ostarele. Ministri podpirajo vse tiste dejavnosti, ki bodo uporabniku omogočale dostop do vsebine v njegovem materinem jeziku in ki bodo na ta način pospešile jezikovno pestrost.

Elektronska pismenost in izobraževanje

46. Globalna informacijska omrežja bodo lahko razvila svoje maksimalne možnosti le, če bodo državljani in podjetja imeli ne le sredstva za dostop do njihovih storitev in vsebin, temveč tudi, če jih bodo znali zlahka uporabljati. Ministri zato pozivajo industrijo, naj pospešuje razvoj uporabniku prijaznih načinov komunikacije, ker bo s tem poenostavljena uporaba omrežij, povečala se bo računalniška pismenost, odpravljene pa bodo tudi prikriti ovire za omejeno uporabo omrežij ali za nenaklonjenost njihovi uporabi. Potrebe uporabnikov segajo od preprostih do kompleksnih in morali bi imeti možnost, da si lahko nabavijo strojno in programsko opremo, ki ustreza vsem nivojem njihovih potreb.
47. Ministri bodo podprli razvoj v sistemih splošnega in strokovnega izobraževanja, da bi se informacijska vsebina, ki bo na voljo na mrežah, lahko čimbolj izkoristila v učne namene na vse nivojih izobraževanja, od osnovnega do podiplomskega, kot tudi za permanentno izobraževanje.
48. Ministri se strinjajo glede ključne vloge, ki jo lahko imajo izobraževalni kadri (učitelji) pri pripravi mladih za življenje v informacijski družbi. Poudarjajo, da je treba vložiti poseben trud v to, da se omogoči vključevanje multimedijskih vsebin v njihove učne programe in sicer vse od osnovne šole naprej. Že v zgodnjih letih bi pri otrocih moralo potekati "omrežno opismenjevanje", da bi se spoznali z uporabo komunikacijskih tehnologij in globalnih informacijskih omrežij.

Varovanje podatkov

49. Ministri odločno potrjujejo, da se sme zbirati in obdelovati podatke o uporabnikih globalnih informacijskih omrežij le v primerih, ko so na osnovi predhodne informiranosti uporabniki za to dali svoj pristanek, ali ko sta takšno zbiranje in obdelava podatkov dovoljena z zakonom, in da morajo biti pri tem sprejete takšne pravne varovalke in tehnična sredstva, ki bodo zagotavljali uporabnikovo pravico do zasebnosti.
50. Ministri soglašajo, da se bodo skupno trudili za določitev načel o prostem pretoku informacij, ki pa bodo istočasno varovala osnovne pravice do zasebnosti in do zaščite osebnih in poslovnih podatkov, za osnovo pa jim bo že začeto delo Evropske zveze, Sveta Evrope, OECD in ZN.

51. Ministri se strinjajo z načelom, po katerem ima uporabnik, ki želi ostati anonimen v posrednih načinih komuniciranja (off line), pravico do enakega načina tudi, ko je v neposrednem načinu komuniciranja (on-line).
52. Ministri pozivajo industrijo, naj uvaja tehnična sredstva, ki bodo na globalnih informacijskih omrežjih zagotavljala zasebnost in ščitila osebne podatke, kot npr. anonimno sprehajanje po omrežju, elektronsko pošto in možnosti elektronskega plačevanja.

Omogočanje izbire za uporabnika

53. Ministri pozivajo izdelovalce programske opreme, da izdelata potrebna orodja, ki bodo uporabniku omogočala, da izbere kategorije informacijske vsebine, ki jo želi ali ne želi prejemati in se na ta način lahko zavaruje pred informacijsko preobremenjenostjo in nezaželeno ali škodljivo vsebino.
- 54., Ministri zato pozdravljajo nastanek in razvoj učinkovitih dejavnosti in programskih orodij, ki omogočajo takšno iskanje, izbiranje in dostavo informacij, ki so posredovane neposredno tistemu uporabniku, ki jih je posebej zahteval.
55. Ministri poudarjajo pomen dosegljivosti mehanizmov za filtriranje informacij in rangirnih-ocenjevalnih sistemov, ki uporabnikom omogočajo, da se odločajo, do katerih vrst informacijske vsebine želijo imeti dostop sami ali njihovi varovanci, za katere so odgovorni.

Gradimo na prednostih, ki jih ima Evropa

56. Ministri so mnenja, da bodo mnoge prednosti, ki jih ima Evropa, odločilno pripomogle k razvoju globalnih informacijskih omrežij. Delovanje na podlagi teh prednosti naj bo vodilna misel.
57. Ministri se strinjajo, da bo močna osnova, ki jo ima Evropa v tehnologiji in infrastrukturi, temelj njene strateške prednosti. S tem v zvezi posebej opažajo uspešnost Evrope pri razvoju ključnih standardov za globalna informacijske omrežja, njeno vodilno vlogo pri zgodnji širitvi visoko razvitih digitalnih telekomunikacijskih omrežij in pri razvoju tehnoloških osnov za elektronsko poslovanje, kot so na primer pametne kartice. Strinjajo se glede pomena, ki ga je imelo odpiranje telekomunikacijskih trgov v Evropi v času pojavljanja globalnih informacijskih omrežij in pri razvoju elektronskega poslovanja v Evropi. Ministri izražajo svojo zavezanost polnemu in pravočasnemu odpiranju telekomunikacijskih trgov v skladu z že prej prevzetimi obveznostmi in mednarodnimi sporazumi.
58. Podobno se ministri strinjajo, da je razvoj informacijskih vsebin še ena od evropskih prednosti. Menijo, da kulturna in jezikovna raznolikost, ki je bistvo skupne evropske dediščine, pomeni nedvoumno komercialno prednost v novo nastajajočem okolju globalnih informacijskih omrežij. Gledano s te perspektive, bodo ministri podprli vsa prizadevanja, ki so usmerjena k razširjanju informacijske vsebine o kulturah, uporabo in razvoj informacijske tehnologije in metod, ki olajšujejo prenos informacij med različnimi jeziki, kot tudi napore, usmerjene v trenutno nastajajoče mednarodne standarde, ki dovoljujejo jezikom, zapisanim z različnimi nabori znakov, enakovredno uporabo v omrežjih.
59. Ministri ponovno potrjujejo, da je potrebno podpreti nastajanje močne evropske informacijske vsebine in pripadajočih storitvenih dejavnosti. Z veseljem opažajo, da evropske multimedijske družbe že namenjajo precejšnja sredstva in znanje odpiranju storitvenih dejavnosti in proizvodov na osnovi informacij z visoko vrednostjo v globalnih informacijskih omrežjih. Opažajo tudi, da se visoko inovativna evropska mala in srednja podjetja, ki so se speciatizirala v tako raznovrstnih dejavnostih, kot so multimediji, zahtevno jezikovno procesiranje in preiskovanje informacij, uspešno uveljavljajo na globalnih trgih. Ministri bodo dejavno podprli inovativnost informacijske vsebine in storitev, ki bo rezultat navzkrižne izmenjave idej med avdiovizualnimi, telekomunikacijskimi in založniškimi podjetji po vsej Evropi. Ministri pozivajo evropsko industrijo, naj še naprej gradi na teh možnostih, pa tudi vlade, naj s konkretnimi akcijami spodbujajo takšne iniciative.
60. Ministri opozarjajo na delež, ki ga lahko imajo globalna informacijska mrežja v procesu evropske integracije. Prost pretok informacij in nepomembnost prostorske in časovne oddaljenosti omogočajo poslovnemu svetu, potrošnikom in vladam vseh evropskih dežel, posebno še tistim, ki si prizadevajo za članstvo v Evropski zvezi, da si zagotovijo dostop do istih informacij in pod enakimi pogoji in da postanejo tako ponudniki informacij in storitev kot tudi njihovi uporabniki. Povečana konkurenčnost na trgu bo zniževala ceno potrebnih investicij v infrastrukturo in ceno uporabe mrež.

Krepitev mednarodne dimenzije

61. Ministri ponovno potrjujejo svojo zavzetost, da naj bo narava globalnih informacijskih omrežij transnacionalna. Opozarjajo, da je še posebej elektronsko poslovanje že v svoji osnovi globalno. Ministri ponovno potrjujejo, da je mednarodno sodelovanje bistvenega pomena pri soočanju z ovirami, ki preprečujejo polno izkoriščanje možnosti, ki jih nudijo globalna informacijska omrežja, ter pri zagotavljanju pogojev, ki bodo zagotovili možnosti za poln izkoristek vseh prednosti, ne le znotraj posameznih držav, temveč tudi po vsej Evropi in po vsem svetu.
62. Ministri podpirajo medsebojno povezljivost evropskih omrežij in omrežij industrijsko razvitih dežel in dežel v razvoju, sodelovanje pri aktivnostih, še posebno z državami Srednje in Vzhodne Evrope in mediteranskimi državami in sodelovanje v okvirih pilotskih projektov G7, posebej še pri projektu Globalni trg za mala in srednja podjetja.
63. Ministri se strinjajo, da bodo pred kratkim sklenjeni pomembni sporazumi - kot npr. Sporazum o osnovnih telekomunikacijskih storitvah (WTO), sporazum o informacijski tehnologiji in bilateralni sporazum o vzajemnem priznavanju certificiranja - imeli neposreden pozitiven vpliv na globalna informacijska omrežja, ker bodo spodbujali konkurenčnost, zniževali stroške in odpirali nove možnosti, še posebno na področju elektronskega poslovanja, kar bo v korist vseh uporabnikov.
64. Ministri svetujejo, naj se v kar največji meri izkoriščajo možnosti multilateralnih posvetovalnih teles pri krepitvi mednarodnega sodelovanja in zagotavlja primerna koordinacija njihovega delovanja. V tem duhu bodo ministri še naprej tesno sodelovali, prav tako pa tudi znotraj Sveta Evrope, OECD, WTO in drugih pomembnih mednarodnih forumov, da bi lahko prepoznali in odpravili obstoječa neskladja, ki ovirajo uporabo elektronskega poslovanja, da bi preprečili nastajanje novih ovir in da bi ustvarili jasen in predvidljiv pravni okvir na nivoju posamezne države in, ko je primerno, na evropskem nivoju pa tudi globalno.
65. Ministri se strinjajo, da zloraba globalnih informacijskih omrežij lahko prinaša določene specifične probleme. Zato menijo, da je mednarodno sodelovanje na tem področju bistvenega pomena. Ministri bodo aktivno podprli okrepljeno sodelovanje policije in sodnega sistema, posebej še na področju tehnološkega izobraževanja in vzajemne pomoči, da bi preprečili in se lahko spopadli z nastajanjem nelegalnih informacijskih vsebin in s kriminalom na področju visokih tehnologij.
66. Ministri pozdravljajo nedavno iniciativo OECD, ki naj bi pripeljala do primerjalne študije o pravnih okvirih v različnih državah in o izmenjavi izkušenj pri vprašanih nelegalnih informacijskih vsebin na internetu. Čeprav podpirajo multilateralni kot tudi evropski pristop, pa ministri menijo, da je mednarodna dimenzija bistvenega pomena za vzpostavitev zaupanja v globalna informacijska omrežja.

Naloge, ki sledijo

67. Ministri predlagajo Forumu informacijske družbe (Information Society Forum) in Forumu Evropske zveze in Srednje in Vzhodno evropskih držav (EU-CEEC Forum), da razmislita o aktivnostih, ki bi na celotnem evropskem prostoru povečale javno osveščenost o teh vprašanih, npr. z organiziranjem "dneva informacijske družbe" na vseevropskem nivoju.
68. Ministri pozdravljajo predloge, ki so jih podale nekatere države, da bodo v letu 1998 organizirale posebne prireditve, na katerih bodo natančneje razpravljali o problematiki te konference.
69. Ministri sprejemajo nalogo, da bodo še vnaprej razvijali svoje državne strategije in akcijske načrte, da bodo krepili sodelovanje na evropskem in mednarodnem nivoju ter s tem nadalje podpirali ponudbo in uporabo globalnih informacijskih omrežij, ki naj temelji na načelih, izraženih v tej deklaraciji.